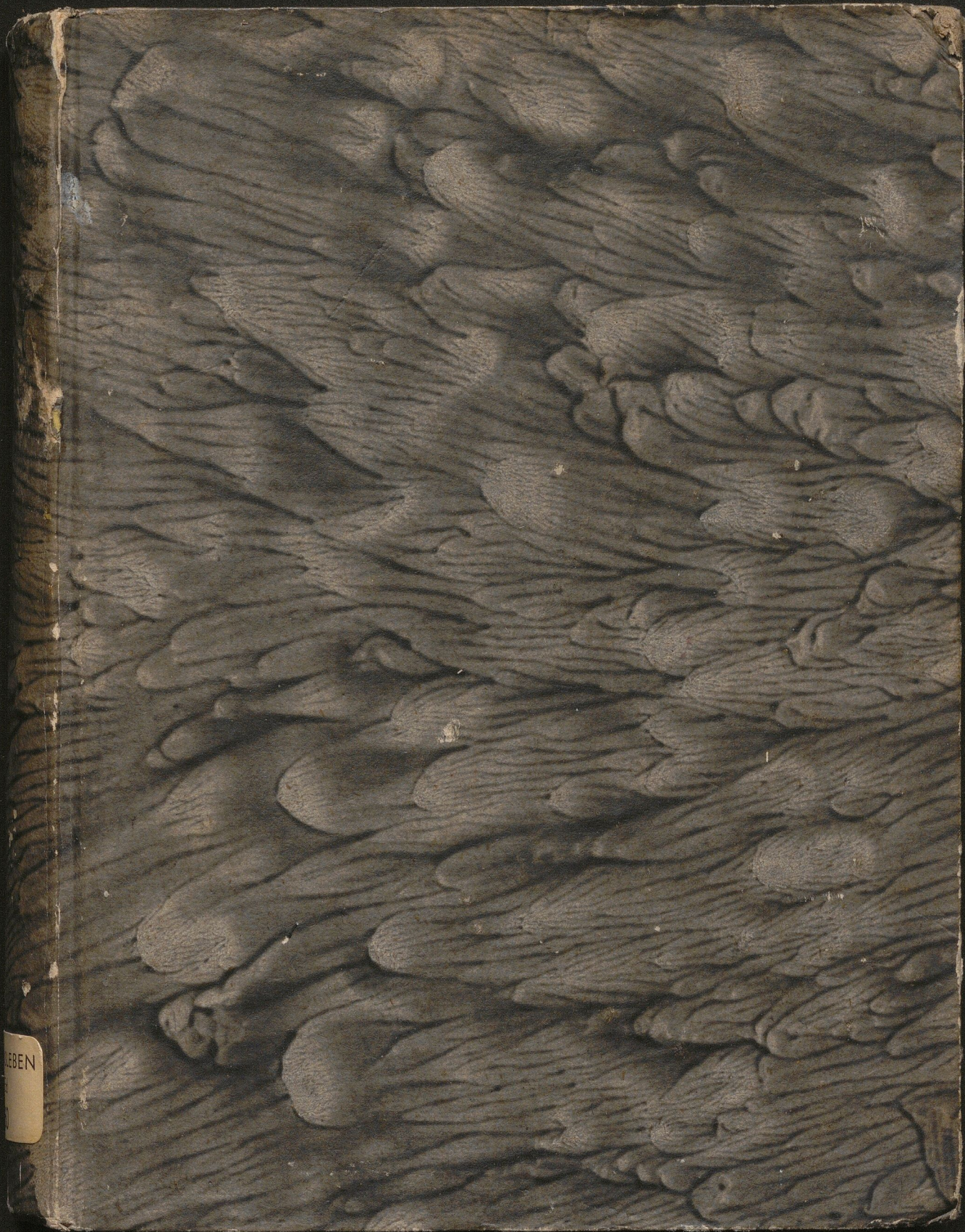

LEBEN

Ed. 60

1) Wysenburg, Wolphg.

nr. 21-4)

Ed 60

ACHILLIS
CLAVIGERI
VERONENSIS SATY-
RA IN NOVAM DIS-
CORDEM CONCORDIAM
Bergensem.

E 460-

hh
191

Ridentem dicere verum quid vetat?

Lugduni Batauorum
PER HENRICVM HATSTAM,

Anno

MD. LX. XXXII.

[Verf: Simon Stein.]

ACHILLIS CLA- VIGERI VERONENSIS SATY- RA IN NOVAM DISCORDEM CON- cordiam Bergensem.

Emper ego auditor tantum? nunquamne
reponam

Vexatus toties rauci certamine Fabri?

Impunè ergo mihi recitauerit ille togatas,
Hic elegos? cur non referunt Fabrumq^b volantem,
Bergam, ac Saxonici vicinum rupibus antrum
Vulcani, & multa socium spectacula Lite?
Difficile est Satyrā non scribere. Nam quis iniqua
Tā patiens mentis, tam ferreus, ut teneat se?
Eupolis, atq^z Cratinus, Aristophanesq^z Poeta,
Siquis erat dignus describi, quod malus, aut fur
Famosus, multa cum libertate notabant.
Aude aliquid breuibus Gyaris & carcere dignum.
Si natura negat, facit indignatio versum.
Accusator erit, qui verum dixerit. hoc sit,
Hoc placet. Experiar, quid concedatur in illo.
1. Site propositi nondū pudet, atq^z eadem est mens,
Quamuis iurato metuam tibi credere testi.
Ingenium velox, audacia perdita, sermo
Promptus: & hunc inopem quondā vidistis Athena,
Nuper in hanc urbem pedibus qui venerat albis,
Dignus Aricinos qui mendicaret ad axes.
Quid facies talem sortitus, Pontice, seruum?
Ultra Sauromatas fugere hinc libet, & glaciale

a Hector Abu-
fig: collegit ex
comæ. Terent.
togatis conai-
cia in omnes.
b Schmidelinū
volantem per
totam Germ.
c Schmidelini.

d Schmid. di-
tatum ex con-
rouersia Vbi-
quitatis.

Ocēanum, quoties aliquid de moribus audent,
Qui Curios simulant, & Bacchanalia viuunt.
Exclamare licet, populus quod clamat Osiri.

Nilerit ulterius, quod nostris moribus addat

^a Successores
Schmidelini
volent esse to-
tius Germanie
sicut ipse esse
vult, primarij.

^b Patefacta
Schmidelini
consilia, facta,
& vita.

Posteritas, eadem^a cupient, faciētiq; minores.

O Corydon, Corydon, secretum diuitis vllum^b

Esse putas? serui vt taceant, iumenta loquentur.

Omne animi vitium tantò conspectius in se

Crimen habet, quantò maior, qui peccat, habetur.

Poscimus, vt canes ciuilitate, hoc face, & esto,

Esto, vt nunc multi, diues tibi, pauper amicis.

Doctus es ad calicem vigilantem stertere naso,

Et multum referens de Mæcenate supino,

Fouisti errorem. breue sit, quod turpiter audes.

Exemplo quodcunq; malo committitur, ipsi

Displicet auctori; prima hæc est ultio, quod se

Iudice nemo nocens absoluitur, improba quamuis

Gratia fallacis pratoris vicerit urnam.

^c Schmid. pri-
mum rō pñs
sequi videri
voluit.

Sed tu cum fueris nostra paulò ante farina,^c

Pelliculam veterem retines, & fronte politus

Astutam vapido seruas sub pectore vulpem.

Et verum, inquis, amo. Verum mihi dicito de me.

Quipote? vis, dicam? Nugaris, quum tibi, Calue,

Pinguis aqualiculus, protenso sesquipede extet.

Ad populum phaleras, ego te intus, & in cute noui.

Vt nemo in sese tentat descendere, nemo.

At cyathos, & iam siccato nectare, terget

^d Imperiū sibi
in omnes vsur-
pat Schmid.
propter fauo-
rem Princip.

Brachia Vulcanus Liparæa nigra taberna.

Cedendum, quia^d tu gallinæ filius albæ:

Nos viles pulli, nati infelicibus ouis.

Sedisti,

Sedisti, quā nemo, Faber, quā nemo sedebat
 Antea, iam te Massatimet, iam munere placat.
 Sed planè miserum est aliena incumbere fama.
 Ergo, ut miremur te, non tua, primum aliquid da,
 Quale illis damus, aut dedimus, quib.^a omnia debes.
 Loripedem rectus derideat, Æthiopem albus.^b
 Gallia causidicos docuit facunda Britannos.^c
 Jam grandes Galli, iam iam tibi brachia iactant.
 2. Ad vos iam venio, queis se cōmendat alumni.
 Indocti primum. Nam perfectissimus horum est,
 Siquis Aristotelem similem, vel Pittacon emit,
 Et iubet Archetypos pluteum seruare Cleanthas.^d
 His vindicta bonum, vita iucundius ipsa.
 Nempe hoc indocti, quorum praeordia nullis
 Interdum, aut leuibus videas flagrantia causis.
 Prima docet rectum sapientia, quippe minuti
 Ultio, & infirmi est animi, exiguiq; voluptas.
 3. O signatores seruum pecus, ut mihi saepe
 Bilem, saepe iocum vestri mouere tumultus.
 Horum simplicitas miserabilis: his furor ipse
 Dat veniam: sed peiores, qui talia laudant.
 Ignoscas populo: sed qui suffragia vendunt,
 Et signant, vendunt nullo cogente Nerone.
 Praecipuus tamen est horum, qui crimina fingit,
 Cuius amicitia, conducendaq; tabella
 Magnus ciuis obit, & formidatus Othoni.
 Vestibulis abeunt veteres, notiq; clientes.
 Auriculas asini quis non habet? hoc ego calem?
 Obseruate manus, oculosq; in fine trementes.
 Marcus dixit? ita est. a signa, Marce, tabellas.

a Philipp. Me-
 lanchth. cui
 nihil simile ha-
 bet Schmid.

b Nihil esse
 causa, cur alios
 taxet Schmid.
 haereseos, ipse
 hereticus.

c Minatur
 Schmid. scri-
 ptum Gallorū

2. Ad socios
 Schmid. de
 quorum do-
 ctrina.

d Lutheri li-
 bros polemē-
 cos.

3. Subsignato-
 res lib. con-
 cord. clerici.

c Pleriq; Sub-
 signatores pro
 diderunt suos
 amicos.

*Scit dare^a liberos extrema in parte sedentes
 Ordinis, & magnas comitum disponere voces,
 Atq; triumphales, inter quos iussus habere,
 Nescio quis, titulos^b Aegyptius, aut Alabacches.
 Quid? quòd adulandi gens prudentissima, laudat
 Sermonem indocti, faciem deformis amici.
 O curua in terras anima, & caelestium inanes.
 4. Desperanda mihi, saluo concordia libro est.
 Incipe Calliope, licet heic considerare; non est
 Cantandum; res vera agitur, narrate puellæ.
 Rari quippe boni, numero vix sunt totidem, quot
 Thebarum portæ, vel diuitis ostia Nili.
 Audio, quid veteres olim moneatis amici.
 Hæc mera libertas, hanc nobis pilea donant?
 Hic aliquis, cui circū humeros hiacynthina lena est,
 Rancidulum quiddam balba de nare locutus
 Eliquat, & tenero supplantat verba palato.
 Assensere viri: Sed vos narrate puellæ.
 Tum quidā, est nullus quādo locus, inquit, honestis,
 Cedamus patria, vivant Arturius isthic,
 Et Catulus, qui nigrum in candida vertere nōrunt,
 Nec pudor obstabit. Non possum ferre, Quirites,
 Dedecus hoc magnum; mentiri nescio; librum,
 Si malus est, nequeo laudare, & poscere; deinde
 Quæ mandat, nōrint alij: me nemo ministro
 Signabit, falsūsq; loco meliore recumbet.
 Dicam, si potero. Malè verum examinat omnis
 Corruptus iudex. Non est, qui libera possit
 Verba animi proferre, aut qui defendere contrā.
 Libera si dentur populo suffragia, quis tam*

^aSchmid. ha-
 buit suos asse-
 clas dispositos
 a se ad subscri-
 bendum.

^bIndigni omni
 nō promoti à
 Schmid. pro-
 pter subscri-
 ptionem vbi-
 quitatis.

4. De ijs, qui
 recusarunt
 subsignationē,
 & patria ce-
 dere coacti
 sunt, et si prius
 cari.

^cAulici, qui e-
 xegerunt sub-
 scriptiones cū
 Schmid.

Perditus, ut signet, dubitè tue negare roganti?
 Victrix fortuna sapientia. Dicimus autem,
 Hos quoq; felices, qui ferre incommoda vita,
 Nec iactare iugum vita didicere magistra.
 Quamuis digressu veteris confusus amici,
 Laudo tamen, vacuis quòd sedem ponere Cumis
 Destinet, & tanto sese subducere fato.

5. Viue memor Lethi, fugit hora; hoc, quod lo- s. Postrema
 quor, inde est. admonitio ad
 Schmid.

6. Sunt, quibus in Satyra videar nimis acer, &
 ultra

Legem tendere opus; sed Fabro iudice vincam.
 Si mala condiderit in quem quis carmina, ius est,
 Iudiciūq; esto, si quis mala: sed bona si quis
 Iudice condiderit, laudatur Casare. Si quis
 Opprobrijs dignum latrauerit, integer ipse,
 Soluentur risu tabulae, tu missus abibis.

NICOD. F. LARVATI AD RE-
 VEREND. VIRVM L. OS.
 Epistola.

O S pueri tenerum balbūmq; poëta figurat,
 Mox etiam pectus praeceptis format honestis.
 2. Ut proficiscentem docuite saepe, diūq;
 Prima dicte mihi, summa dicende Camena,
 Macenas populi obscuro de sanguine nate,
 Principibus^a placuisse viris non ultima laus est.
 Semper^b auarus eget, certum voto pete finem.
 Inuidus^c alterius rebus macrescit opimis.
 Fra furor^d brevis est; animum rege, qui nisi paret,

1. Nicod. ius
 sibi vendicat
 alios, & in-
 primis L. Os.
 docendi.

2. Praecepta
 Nicod. ad L.
 Os.

^a Aulicus con-
 cionator L. Os.

^b Querit sua.

^c Affectat L.

Os. locum

Schmid:

^d Omnia furo-
 re agit in Stur.

Imperat; hunc franis, hunc tu compesce cathena.

^a Hypocrisis e-
ius apparebit. ^{Quicquid} sub terra est, in apricum proferet atas.

^b Os. puer di-
dicit hereses. ^{Quo} semel est imbuta recens, servabit odorem,

^c & factum pa-
tris. ^{Testa} diu, cervice ferox, ubicunq; locorum es.

^d Non patitur
se emendari. ^{Stultorum} incurata malus pudor ulcera celat.

^e Aulica deli-
cia hunc, ut
canem, reti-
nent & mu-
ant. ^{Si} pranderet olus patienter, regibus uti

^f Alea Os. fu-
gienda. ^{Nollet} Aristippus, quivis color hunc decet, & res.

^g Hortatur Ni-
cod. Os. andrū
adegregias so-
litāq; compo-
sitiones, ut &
acutius & me-
lius scribat. ^{Sed} ludus genuit trepidum certamen & iram,

^h 3. ^{Fra} truces inimicitias, & funebre bellum.

ⁱ 3. ^{Vina} bibas iterum Tauro diffusa, palustres

^j 3. ^{Inter} Minturnas, Sinuessanūq; Petrinum:

^k 3. ^{Faecundi} calices quem non fecere disertum?

^l 3. ^{Ne} tamen ignores, quo sit Bergana locores;

^m 3. ^{Antenor} censet belli praeidere causam;

ⁿ 3. ^{Non} Paris, ut saluus regnet, vivatq; beatus.

^o 3. ^{Gratia} nequicquam coit & rescinditur. isti

^p 3. ^{Inter} spem, curamq; timores inter & iras

^q 3. ^{Vivunt}, indigni fraternum rumpere foedus.

^r 3. ^{Quid} Schmidelinus agit? Monitus, multūq; mo-

^s 3. ^{nendus},

^t 3. ^{Privatas} ut quærat opes, & tangere vitet

^u 3. ^{Scripta}, Palatinus quacunq; recepit Apollo;

^v 3. ^{Ne} si forte suas repetitum venerit olim

^w 3. ^{Grex} avium plumas, moveat cornicula risum.

^x 3. ^{Ac} ne forte roges, quo me duce, quo lare tuter,

^y 3. ^{Nullius} addictus iurare in verba Magistri,

^z 3. ^{Nunc} in Aristippi furtim praecepta relabor;

^{aa} 3. ^{Nunc} fio scurra, & plenis me proluo poclis,

^{ab} 3. ^{Effusus}q; hominum risus per turpia captans

^{ac} 3. ^{Scommata}, prelaut & sector convivia mensa,

^{ad} 3. ^{Et}

Et

Et mera vina crepans, nasum nidore supinor.
 Hoc pater & Præsul probat hoc Vulcanius. hæc est
 Vita ligatorum misera ambitione, metūq;
 Offæ amittenda pinguis, placitaq; ferina;
 Quos inter vitam fucata per omina duco,
 Tædia dissimulans vultu, sed corde dolorem,
 Occultans, tristeisq; coquens sub pectore curas,
 Ne quondam incauto teneros mihi fascinet agnos,
 Nescio quis genius; manet alta mente repostum,
 Ludibrium chartæ, spretiq; iniuria Fabri;
 Et dicat tandem, pulsa cum patre capella,
 Hædisq;, Hæc mea sunt; vetus hinc migrato colone,
 Turpis adulator, venalis Cacula lingua.
 Quid faciã? neq; ego Alcippen^a, neq; Phyllida possum;
 Depulsos quæ lacte, domi mihi nutriat agnos,
 Omnibus in terris, quæ sunt à Gadibus vsq;
 Extremum ad Gangen, multum, reperire, laborans,
 Et mihi seruitio hoc non unquam exire licebit,
 Nec tam præsentis alibi cognoscere Diuos.
 Eheu, quàm misera est magni custodia ventris;
 Et palmæ manicas, & habent retinacula plantæ.
 Ergo, velut nervis aliënis mobile lignum,
 Ducor, & externa sum verna cupidinis; inde,
 Invidus, iracundus, iners nunc, seuus, & audax,
 Utq; sacerdotis fugitiuus, liba recuso.
 5. Vine vale, si quid novisti rectius istis,
 Candidus imperti: si non, his utere mecum.
 Scribere te nobis: tibi nos accredere par est.
 Hæc tibi dicta bam post fanum putre Chimææ,
 Excepto, quòd non simuleffes, cetera letus.

^a Patronos cō-
 tra Schmide-
 linum, cuius
 offensionem et
 anathema me
 tuere; gratiã
 & benedictio-
 nem aucupari
 omnes Panto-
 topista cogun-
 tur.

Huc igitur reditum, pater, huc, pater optime, primis
 Cum Zephyris, facito, properes, & hirundine prima.
 Aduenies magnorum haud unquā indignus auorū,
 Andreaq; patris, spolijsq; superbus opimis.
 Ipse tibi Faber & venali Schroppius ore
 Crateras magnos statuunt, & vina coronant
 Jam dudum, & latis concentibus aethera mulcent.
 Tu Vulcanus eris; manibus dant lilia plenis
 Ent tibi Pantachides. tuus, ò Scolia andre, quod optes,
 Explorare labor, mihi iussa capessere fas est.
 Tu modò mandato, tibi me parere necesse.
 Tu mihi, quodcunq; hoc regni, tu sceptrā Iouémq;
 Concilias, tu das epulis accumbere Diuū.
 Ni facias, Ioue iam pridem & Iunone sinistra
 Hic agerem, & vinum mammosa Diana negaret,
 Concussaq; famem in siluis, famosus & exsul
 Solarer quercu, tunicato fabula vulgo,
 Et pueris risus, qui nondum etiam are lauantur.
 Talia fila suis, dixerunt, currite, fusis,
 Concordes stabili nummorum fœdere Patres.
 Hæc me scire, velim, nolim, inuitūmq; referre
 Sæpe, Deos quoniam propius tu tangis, oportet.
 Ast fortem hoc posthac animum tolerare iubebo,
 Et quondam peiora tuli. Nec, si benè nunc, &
 Olim sic erit. haud recto stat fabula talo
 Bergica, maiorésq; cadunt de montibus umbra,
 Et nescis, quidnam serus vehat æthere vesper.
 Sed satis est; ut me vicini dolia Fabri
 Diffudisse scias, haustum tantum amplius addens
 Exspecto reditūmq; tuum, cyathosq; frequenteis.

Tunc,

Schmidlino
 cum sua Eslin-
 gensi & Ber-
 gensi Pando-
 ra.

Tunc, nisi damnosè bibimus, moriemur inulti.
 Poscam ergo calices maiores, lege solutus,
 Condit a cum verax aperit præcordia Liber,
 Inuertatq; Aliphanis vinaria tota,
 Pantolabum scurram, Nomentanumq; nepotem
 Potando vincens, clamando, & spurca loquendo,
 Quæ tibi, quæ Fabro, cedro lauròq; videntur
 Digna tamen, sacrosq; mereri vatis honores.
 Sic simileis semper lactucas labra remordent;
 Nec metuam, nostri incipiat ne vertere pallor
 Tum parochi faciem, nil sic cupientis, ut acreis
 Potores, vel quòd mæchetur liberiùs sic,
 Feruida vel crassum exacuant quòd vina cerebrum,
 Cum stupet insanis acies fulgoribus, & cum
 Acclinis falsis animus meliora recusat,
 Cum plenas inter lances, mensasq; nitenteis,
 Furatos inter socios, iam non semelicto
 Accedit feruor capiti, numerusq; lucernis.
 Postquam exemit a fames epulis, mensaq; remota,
 Surgemus madidi, & cithara crinitus Iopas
 Perstrepet aurata, docuit quæ maximus Atlas.
 Hic Eslingiaca subtilia furt a puella,
 Et canet ancilla veteres Fabrilis amores.
 Tum verò in numerum parochos parochasq; videbis
 Ludere, tum rigidas motare cacumina quercus.
 Ipse Faber restim ductans, & lampada quassans,
 Tantum alios inter sacrum caput efferet omneis,
 Quantum lenta solent inter viburna cupressi.
 Addent se socios, vestigia nota sequentes,
 Brontesq; ^bSteropesq;, & captus mente ^dPyracmon.

^aPappus.

^bPandora Ber
gensis.

Ipse etiam larua frontem, crinēq; madentem,
Hectorea tectus, petulantia carmina pangam;
Saltantes Satyros imitabitur Alpheſibæus;^a
Malo te^b Galatea petet lasciva puella,
Et ruet in thalamos, & se volet antè videri.
Poſt feſſum, & lato porrectum membra cubili,
Nocturno inflatum venas, ut ſemper, Iaccho
^cSchmidelinū Silenum^c pariter geſtabimus huc, ubi ſape
Occultum viſus decurrere piſcis ad hamum,
Pocula ructantem ſpumantia, at ille grauatus
Vino crura, oculos ſomno, mentemq; cruore,
O ſocij (neq; enim ignari ſumus antè bonorum)
O meriti maiora; dabo his aliàs quoq; plura,
Humida iam, dicet, properat nox cedere calo;
Tēpus abire; vocant abeuntia ſidera ſomnos;
Durate & voſmet pocliſ ſeruate ſecundis;
Jam ſatis; ingenteis cras cuncti iter abimus hauſtus,
Hereticōſq; omneis pleno damnabimus ore,
Præcipuè inuiſi notos de nomine Zuinglij.
Talia te, Scoliandre, manent & gaudia tanta,
In ſummi ſpolijs onerata hic Præſulis aula.
Tolle moras; ſemper nocuit diſferre paratis.
Sic te Diua potens Cypri, ſic lucida nobis
Huc fratres Helena quàmprimū ſidera reddant.

Apud Caſa REVERENDI VIRI L. OS. EPI-
ſtola ad Nicod. F. Laruatum.

1. V Rbis amatorem Fuſcum ſaluere iubemus
Ruris amatores, ad cetera penè gemelli.
Quinq; dies tibi pollicitus me rure futurum,
Sextilem totum mendax deſideror iſt hic.^d

^dQuia venan-
do occupaba-
tur.

Siquæris,

2. Si quæris, quid agam; dic, multa & pulcra minantem,^a

Viuerenec rectè, nec suauiter, haud quia grando
Contuderit vites, oleamq; momorderit æstus:
Sed quia mente minùs valeam, quàm corpore toto,
Fidis offenderar medicis, irascar amicis.

3. Ut tu fortunam, sic noster, Fusce, feremus;
Metiri se quemq; suo modulo & pede verum est.
Paruum parua decent: tractent fabrilia Fabri,
Quam scit uterq; libens, censebo, exerceat artem.
Tu qui^d pauperiem veritus, potiore metallis
Libertate cares, dominum vehis improbe. Namq;
Seruiet æternùm, qui paruo nesciet uti.

Qui metuens viuit, liber mihi non erit unquam.
Naturam expellas furca, tamen usq; recurret.
Vade, vale, caue, ne titubes, mandatq; frangas.
Strenua vos exercet inertia; nauibus atq;
Quadrigis petitis benè viuere; quod petis, hic est,
Est hic, non in Bergensis farragine libri,
Te, simileisq; tui si animus non deficit æquus.
Haude quidè te, vel Schutzum, Stroppumue furentē
Prelia nostra vocant; non defensoribus istis
Bergica res stabit. neq; enim ludicra petuntur
Præmia, nec lis est de ternis parua capellis,
Fusce; noui firmæ regni quaruntur habena,
Quis non es, nec eris tu par, mihi crede, tenendis.
Vulcano meliùs cum patre ego sceptratuebor
Hæc noua; mox nostri poscent ea iure nepotes.
Sed, quia iam pridem te non sanabile cepit
Scribendi cacoëthes, & agro in corde senescit,

b 3

2. De se ipso
scribit L. Of.

^a In Sturmii.

3. Præcepta L.
Of. ad Nicod.

^b Quoniam est
ingenio super-
bo, maledico,
& scurrili.

^c Nicod. Theo-
logiam quam
nescit, voluit
tractare.

^d Propter ven-
trem vendidit
Nicod. liber-
tatem.

^e Nicod. L. Of.
mancipium,
non est liber.

^f Ingenium nō
mutat Nicod.

Vade, para patulam chartam, calamumq; recentē.
Gens inimica mihi totum sua scripta per orbem,
Spargere non cessat, nostraq; auertere Berga
Et studia, & menteis hominum, solitumq; fauorem.
Huic nos, heu, eheu, solidas opponere moles
Castraq; iam longo conamur tempore frustra;
Cogimur at veris victi, peiora tueri
Quotidie, & summo haeremus discrimine rerum.
Ergo fortis in hanc seuæ conuicia lingua
(Quando aliud miseris nobis nil restat, & istas
Dat male sana tibi pleno mens gutture vireis)
Exercens, longam rursus per pulpita vestem,
Quin trahis, hancq; nouo proscindis, Fusce, theatro?
Sunt mihi bis septem praestanti culmine villa,
Quarum quæ spatijs latissima, Pantopeian
Seruitio tradam stabili, propriamq; dicabo,
Omnes ut tecum meritis pro talibus annos
Exigat, & multa faciat te fruge beatum.
Tu modo posce Deos veniam, sacrisq; litatis
Indulge Baccho, vireisq; augere bibendo
Continue ardentis poculum prae grande Falerni
Ne dubita, in nobis deuoti nominis hosteis,
Quorum iam toto crescit gens plurima mundo.
Nam non ulla diu laudari & viuere possunt
Carmina, quæ veniunt liquida potoribus undæ.
Ennius ipse pater nunquam, nisi potus, ad arma
Profiliuit dicenda, & amant bona vina Camæna.
Laudibus arguitur vini vinosus Homerus.
Narratur quondam & prisci caluisse Catonis
Virtus sæpe mero, & mitis sapientia Lalij.

Maecte

Ma ctenoua virtute, nouas inquire nocendi
 Arteis. nam dolus, an virtus, quis in hoste requirat,
 Quo vix, ac ne quidem vix est versutior alter?
 Dum furor in cursu est igitur, tu strenuus insta, &
 Crescentem probris imple mendacibus utrem,
 Indomitumq; animum insanis tibi versibus infla,
 Et iace in infestos obscæna spicula lingua;
 Vi via sternatur, quoniam ratione nequimus.
 Aggredere, & pelago rursus da vela patenti;
 Expectant te prala; vocat iam carbassus auras;
 Et iam summa procul villarum culmina fumant;
 Hostis adit muros; ruet alto à culmine Berga.
 Vade, age, & aduersos fidens fer pectus in hosteis.
 Quid stas? an ne omnes hodie moriemur inulti?
 Hoc tamen, hoc iterum repetens iterumq; monebo,
 Sensibus hoc imis (res est non parua) repone;
 Quidquid ages, prudenter agas, & respice semper
 Bergiaci nutum, submisso poplite, Pape,
 Sedulus, obstipo capite, & mox inter agendum,
 Occursare capro (cornu ferit ille) caueto.
 Sed propera, hæc summa est, hinc nostri nuntius ito
 Consilij, obscuramq; dolis fer ad æthera Bergam.

MIRAE HOMINVM METAMOR-
 PHOSES, QVAE NVPER IN GERMANIA, IV.

sto Nemesis iudicio, contigerunt, ex Ouidio à Ioan.

Capilupo descriptæ.

In noua fert animus mutatas dicere formas
 Portenta. ò cœptis, vos qui mutamini in illa,
 Aspirate meis, primaq; ab origine cœpti
 Ad nostra optatum deducite tempora carmen.

^a Lutheri.

Autores Vbiquitatis in ³ Simias mutati.

*Ipse Deum genitor fraudem, & periuria tanta
Fistorum exosus, gentisq; admissa dolose,
In deformem viros animal mutauit, ut iidem,
Dissimiles homini possent, similesq; videri,
Posse queritantum rauco stridore reliquit.*

Clerici subsignatores Vbiquitatis quidam in Boues.

*Hocne viros animis decet atq; abdomine pingueis?
Exsilio pœnas igitur gens impia pendat,
Vel nec: vel si quid medium est mortisq; fugaq;
Idq; quid esse potest, nisi versa pœna figura?
Dum dubitat, quo mutet eos, ad cornua vultum,
Flexit, & admonita est, hæc illis posse relinqui,
Grandiaq; in toruos transformat membra iuuenkos.*

^b Nemesis &
iustavltio.

Quidam in Ranas conuiciatrices, qualis La-
onicus, Bouchenius, Schutzius,
Schroppius &c.

Æternum, dixit, stagno viuatis in isto.

^c In ista doctri-
na confusione
libri Bergensis
&c.

*Eueniunt optata Deæ; iuuat esse sub undis,
In gelidos resilire lacus; sed nunc quoq; turpes
Litibus exercent linguas, pulsosq; pudore,
Quamuis sint sub aqua, sub aqua maledicere pergunt.
Vox quoq; iam rauca est, inflatq; colla tumescunt,
Limosq; noua saliunt in gurgite Rana.*

Alij in Picas, qui sibi, alijsq; Vbiquitarijs, viden-
tur disertiores, velut Selneccerus,
Kemnitius &c.

Ora

Ora vides, volucrēsq; nouas accedere turba,
Plangere dūmq; volunt, per brachia mota leuata
Aëre dependent, nemorum conuicia, pica.
Nunc quoq; in alitibus facundia priscaremansit,
Raucāq; garrulitas, studiūmq; immane loquendi.

Alij in Vespertilioes, vt Spongia &c.

Dūmq; petunt tenebras, paruos membrana per artus
Porrigitur, tenuēsq; includunt brachia penna.
Nec qua perdidierint veterem ratione figuram,
Scire sinunt tenebræ; non illas^a pluma leuauit.
Conatq; loqui, minimam pro corpore vocem
Emittunt, peraguntq; leui stridore querelas,
Tectāq; non siluas celebrant, lucēmq; perosa
Nocte volant, serōq; tenent à vespere nomen.

^aNon fecit il-
los ingenium,
aut nominis
fama celebres.

Tandem ipsi Discordis Concordiæ autores
simuliam in Cadmeos fratres.

Nec cape de populo (quem terra creauerat, vnus
Exclamat) nec te ciuilibus insere bellis.
Exemplōq; pari furit omnis turba, suōq;
Marte cadunt subiti per mutua vulnera fratres,
Fām q; breuis vitæ spacium sortita iuuentus.

Dehinc Schmidelinus, prius vir gregis ipse Ca-
per, nunc seorsim in Lupum.

Colligit os rabiem, solitaq; cupidine cadis
Utitur in pecudes, & nunc quoq; sanguine gaudet;
Fit lupus, & veteris seruat vestigia formæ;
Canicies eadem est, eadem violentia vultus;
Fidem oculi lucent, eadem feritatis imago.

L. Of. in Vpupam.

*Ille dolore suo, pœnaq; cupidine velox
Vertitur in volucrem, cui stant in vertice cristæ;
Prominet immodicum prælonga cuspide rostrum.
Nomen Epops volucri, facies armata videtur.*

Pappus in Saxum.

^aSturm.

^bMedio illo cer-
tamine susce-
pto pro vbi-
tate, vbi defe-
cit.

*At anto cecidisse viro, pars ultima vocis
In medio suppressa, sono est, ad apertaq; velle
Ora loqui credas, nec sunt ea peruia verbis,
Immotusq; silex, armatq; mansit imago.*

Frischlinus in Coruum.

^cOlim bene
audijt.

^dPostquam in
gressus est cer-
tamen pro vbi-
tate, samā
amisit & pu-
dorem, egregiè
nūc mentiens,
& Schmideli-
uo serviliter
adulans, quem
non ita pridem
acerbissimis
versibus publi-
cè perstrinxit

& exagitant,
non sine peri-
culo. Hinc illa
lactryma.

*Quis tu nuper eras, cū candidus antè fuisses,
Corue loquax, subito nigrantes versus in alas?
Nam fuit hæc quondam niveis argentea pennis
Ales, ut æquaret multas sine labe columbas.*

*Lingua fuit damno, lingua faciente loquaci,
Qui color albus erat, nunc est contrarius albo.*

Hector Abusiger in Noctuam.

*Sed quis Nyctimenen dementem cepit abusus?
Nyctimenen? avis illa quidem, sed conscia culpa,
Conspectum, lucemq; fugit, tenebrisq; pudorem,
Celat, & à cunctis expellitur æthere toto.*

*Sed quis Nyctimenen dementem cepit abusus?
Nyctimenen? avis illa quidem, sed conscia culpa,
Conspectum, lucemq; fugit, tenebrisq; pudorem,
Celat, & à cunctis expellitur æthere toto.*

Discors Concordia Bergæ.

*Quam benè dicta fuit Discors Concordia, nuper
Quam cum Fabricula quinq; iniere viri!
Namq; anno vix dum elapso, sex inter eosdem
Exsistunt lior, rixa, inimicitia;*

Qui

Qui tamen inter se coniurauere, alioſq;
furare impellunt in ſua verba, viri.
Fabriculam accuſat vero Chemnitius ore,
In reliquis ſolus quòd velit eſſe Papa;
Totum opus incudi vult reddi ridiculus Muſ;
Selnecrium Iudam Fabricula ipſe vocat.
Quid reliqui faciant, iam toto innotuit orbe,
Quorum nemo ſuis non benè vult oculis.
Auro inhiant omnes, Chriſtus prætexitur auro;
Hinc diſce, huic operi quæ ſit habenda fides.

In eandem.

R habet Auſoniũ liber hic, habet Rq; Pelasgum, Et-
R habet Ebraum, prætereâq; parum. 70-
706.

In vi. viros Diſcordis Concordiæ Ber-
genſis auctores.

Muſcipula incautos didicit qui prendere mures,
Et qui fallacem præbere volucris eſcam,
Quiq; lutum verſare rota atq; reſingere callet,
Quiq; trahit lentam dentato pectine lanam,
Et variè intortos qui ſuevit neſtere funes,
Et FABER inflato ſpirans mendacia folle;
Hi ſunt funeſtum qui formauere cothurnum,
Sanguine vt implerent tetriſq; erroribus orbem.

In nuper exortum vi. virum Flaccobrenti-
bergenſium Papatum.

Romanus ille Chriſtianos Pontifex
Furenter excommunicauit plurimos.
Hunc iam ſequuntur intima in Germania

Papanoui, viros pios & integros
Qui prorsus indicta rogis adiudicant
Causa, quod ater nullus unquam Carnifex
Facit, retorto fune qui non strangulat
Furti nisi certareos. Iam quaestio est,
Ex improbis uter minus sit improbus?

In Iacobi Andreae Schmidelini, nuper Plebani
Göppingensis, nunc verò Pontificis Maxi-
mi Bergensis, Elogium heroicum
HEPTAMETRVN.

Cur Musa, Andrea compellatura Iacobum,
Fecerit hoc versu septupedante, rogas?
Nomina magna viri, & titulos dictura sonoros,
In sex non potuit cogere cuncta pedes.
Dicere virtutes, quibus hac quasiuit, & artes,
Si velit, haud pedibus dixerit ista novem.

In eundem.

Aut mens Vulcanum, aut forceps indocta fefellit;
ΕΙΡΗΝΗΝ voluit cudere, cudit ΕΡΙΝ.

In ampullatos & sesquipedales titulos
Selnecceri.

Cur titulos tibi tam vastos & sesquipedales,
Mente his atq; impar corpore, Nane, rapis?
Tu quoq; cur Nanum iam satq; superq; tumentem,
Multò inflare magis sic quasi folle studes?
Deme aliquid ventis potius, nisi cernere mauis
Ruptam hanc, quae sat agit vincere Rana bo-
uem.

In

In Tribunicium & irreligiosum declamato-
rem Pantotopistam.

*Differuit nuper celebri clamator in urbe,
Sacramenta sient quo capienda modo;
Quisquis es, affer, ait, patulum os & lumina clausa;
Quod reliquum est, peragat credula simplicitas.
Ergo, si Thamyras tristia fata sequantur,
Tum demum mystes religiosus ero.
At tu vel patulum os, vel hiantis affer ocellos,
Nil capies, desit si tibi vera fides.
Ore nihil capies, prater sacra Symbola; Christi,
Ut cibus est anima, sanctificata caro;
Sic animo capitur, non corpore; mystica Christi,
Menti, non ventri, cæna fruenda datur.*

CALVINOMASTIGIS

Flaccobrentibergensis Tribunicij Stentoris Timargyrophili & Misagathi vera & illustris effigies, hoc seculo, Flaccobrentibergensis Theologiae sectatoribus, & ad rem, & ad gloriam rependiendam, apprimè utilis & compendiosa, expressa ab Ernesto Hilario Vvarnemundensi.

*Hoc quoque, Sosiade, prater narrata petenti
Responde, numerari inter quibus artibus acreis
Pontifices possim, quos horrent cuncta, tremuntque,
Suspiciuntque omnes, praesensque ut numen, adorant,
Quos aule procerum ditant, quos curia Patrum,
Quos admiratur plebs infima, miles, equesque.*

*Quando pauperiem, missis ambagibus, horres,
Praequae studes alijs stulto placuisse popello,
Ausculta, dabimus praecepta breuissima, quis si
Parueris, non est, quisquam ut te vincere possit,
Seu Camerariaden superet, siue arte Philippum.*

*Principio rudis esse stude; si forte pudoris
Fronte quid est residens, abraade; audaculus esto,
Scurra, ligurritor, vinosus, auarus, amator,
Litis amans, quosuis promptus damnare superbè,
Liuidus & mendax, conuicia fundere sollers,
Inprimis in eos, quos infamare solemus
Nomine Caluini, deque illis quidlibet aude
Fingere, vel mortem Tragicam, vel dogmata tetra,
Siue ea Nestorius, siue olim sparsit Arius,
Nulli inuenta prius, nulli defensus apiorum;*

Ingento

Ingenti clamore tonā, qui cornua vincat,
Clangorēq; tubæ; sic fortis habebis, idem,
Impiger, iracundus, inexorabilis, acer,
Inuictus fidei patronus, & alter Achilles,
Omnia persimilis vocēq; anīmūq; Luthero.

Stans in suggesto, mundi in delicta ruentis
Fraudēq; & scelera, & Sodoma superantia longē
Flagitia, & turpes flammās, homicidia, furtā,
Vsuras, artēq; malas veltange modeste,
Vel, quod tutius est, prorsus preme dissimulando.
Nam fieri queat, ut viuas obnoxius ijsdem.

In Calvinistas contrā tua fulmina mitte,
Quarto quoq; notans verbo. Sic ibis ad astra,
Sic tua circumstans ad dicta corona tremiscet;
Grata gynaecis sic dices, quīs tua lingua
Venalis, nutus dominarum edocta vereri.
Quæ simul audierint, quā sis immitis & atrox
In Calvinistas importuno ore tribunus,
Implebunt vacuam tibi lata & spontē crumenam,
Donabuntq; suburbani quoq; prædia ruris,
Magnificas & eument adeis, ac rem modò constet
Te damnatorem Beza, Zuinglijq; futurum.

Nec tamen errorem monstra, sed sedulus vsq;
Hoc age, ne vulgus possit cognoscere, quanam
Caluini fuerit doctrina. Hinc prouidus ergo
Edictis procerum cura exturbanda tabernis
Caluinistarum scripta; impia, plena veneni
Hæc tibi sint, quamuis Ecclesia mœsta reclamet.
Atq; hæc in templis fiant, altisq; cathedris.

In Lare priuato latitans, ne tu mihi sacris
Inuigila chartis, ne patrum euolue labores,
Ne linguas addisce. Via hac nimis aspera, paucis
Trita, pedum senum vix ut vestigia cernas.
Ast ego te molli ducam per florida prata
Tramite, in aqualeis ne tardet semita gressus.

In primis, mercere, volo, quodcumq; librorum,
Euolat in lingua, qua Teutones utimur, inq; his
Selectos, magnaq; refertos arte Mathesij
Et salibus, post hos, Fischeri, Cyriaciq;
Spangbergi, & Pauli, Simonis nomine noti,
Præcipueq; Tubingensis decreta Modiste,
Quem Volaterranum vero cognomine dicunt,
Quem Subscriptorū tot millia VBIQUE sequuntur,
Quacumq; incedit, quot millia bellatorum,
Magnanimus Xerxes ex Perside in Hellada duxit;
Adde his Psychonecrū, quem acerrimus ille molossus
Beza reformidat catulum, si credere dignum est,
Qui se Vermiculi contemti pungeret more
Facit at, impuro dum lædit atrociter ore
Quoslibet, ambitione tumens, sitiensq; cruoris.
Hos simileisq; legens Doctores, protinus intra
Octiduum euades, qualem non prisca tulerunt
Secula, ventose spectaclum nobile plebis.

Ut patres legisset amen videare, subinde,
Fundis ad auritum cum verba inflata popellum,
Dicta cita, quamuis te ipsum pugnancia contra,
Ex opere immenso, quod Presbyter edidit, ille
Presbyter ad Viadrum, qui fundamenta Papatus

In-

*Instaurat collapsa, & templis reddit honorem,
Ruricolâsq; suos naso deducit ad aram,
Sublatum ut flexo venerentur poplite panem.*

*Præterea, quod panem oblitus eram addere, quodq;
Bellum est, inculca sermone vocabula Græco
Sumta, vel Ebræo, & linguas doctissime calle
Non mihi, sed vulgo. Neq; enim, si fortè Talui
Tu Talsi dicas, mihi persuadere quis ausit,
Grammaticam primis te degustasse labellis.*

*Ac, quia fortè nimis ruditas tua nota, labore,
Quo potes, extenua Sophia stupidissimas artes,
Frridens Logicam, Contradicientia vera
Quod simul esse neget; figuliq; facetus ad adeis
Ablega Physicum, ne frustra sudet in ipsis
Principijs; ac Rhetorices studiosior a quo
Ne videâre tuis, omneis exclude figuras,
Aut aliquas, tibi quæ possint prodesse, reserva.
Atq; hac de studijs breuiter. Tu, si sapias, ista
Parui pende, parum aut nihil allatura lucelli.*

*Quin Flacij ut possis soboles germana videri,
Hac perdiscenda feliciter arte senesce,
Ponere quæ monstrat cautos in scenore nummos,
Et quæ verborum conscribi syngrapha forma
Debeat, elabine possit debitor aris.*

*Quæ superant hora, tribuas pochisq; iocisq;
Aut, si latus ages encaenia festa, choreis,
Quod si fortè domi non sit tibi lauta culina,
Nobilium sectare dapes, mensasq; nitenteis,
Vel mercatorum locupletum, vel viduarum;*

Pronus in obsequium plus a quo his omnibus esto.
Palpando vincens assentandoq; catellos;
Sic nutus horre, sic verba cadentia tolle.
Plagoso ut pueri reddunt dictata magistro.
Inter cœnandum, quavis ratione modoq;
Obtrectandi alijs captato strenuus ansam,
Nulli hominum parcens, quocunq; vel ordine, vel sit
Sexu, siue nocens, seu seruantissimus equi.
Et nunquam in actum Caluini nomen omitte
Sed, simulac calidus percussit tempora Liber,
Qualem Fabricula promsit Bebenhusia cella,
Scurrili exagitaris, dictisq; facietis.

Quod si liberiùs quisquam respondeat, atq;
Defendat famamq; viri, monumentaq; clara,
Collaudans gentes & regna hoc vsa magistro,
Illius ex templo caput exsecrare genúsq;
Vel, si caldior est, quàm ut possit ferre, reserua
Suggesto; inde in eum solito more euome virus,
Intrepidè effundens plenis mendacia buccis;
Utq; magistratum possis accendere dictis,
Et simul irati populi inflammare furorem,
Bellorum causas, turbarum, seditionum,
Gallia quís conflictatur, quís Belgias ora,
In Calvinistas, quamuis te mille refutent
Historia, testes locupletes temporis acti,
Confer, & interdum, quando est patientior a quo
Vel plebs, vel patres, nec habent tua fulmina vires,
Conquerere, & lacrymis humecta grandibus ora,
Pérq; Deum obtestare omnes, ut, si modò saluam

Esse

Esse velint patriam, fidei ^{et} retinere tenorem,
Morte vel exsulio Zvinglina catharmata multet.

Sed, quia suggesti noua mentio facta, quod antè
Praterij imprudens, breuiter lubet addere; Si quos
Doctrina celebres cognoueris, ingenijq;
Dotibus insignes, qualis fuit antè Philippus,
Et nunc Sturmius est, his implacabilis esto
Hostis, in hos rabida fera dirige spicula lingue,
Non tantum arrodens viuos ^{et} lumine cassos,
Verum etiã, velut hereticos, ad tartara damnans,
Scilicet hi pluris faciunt rationis acumen,
Pluris Aristotelis commenta, librosq; Platonis,
Quam verbum ipsius Christi, ^{per} huncq; tremendum.
Hoc urge, nihil admittens, quod Zvinglica secta
A te iam pridem conuicta opponere possit.

Quin potius concede in Romanensia castra,
Idolumq; unã cum illis venerare Maozim,
Quam Sacramenta ut fatearis symbola, per qua
Representatur res ipsa; obiecta refelle
Hoc uno, Omnia posse Deum: si fortè reponant,
Efficere omne Deum, quidquid velit, omniãq; ante
Scrutandam esse voluntatem; leuis excipe risu,
Consumtisq; alijs, dic, Christi corpus ^{ubi} que
Esse, atq; in poclis etiam, pomisq; pyrisq;

Utq; tuum plebes rudis admiretur acumen,
Affer homœoses bellas; ut saccus auenam
Continet, ut vinum Nicrinum cantharus, utq;
Infantem cuna; sic Christum massula panis.
Dein naturarum non perscrutanda duarum

Unio, uti simili possit clarescere noto,
Dic Calvinistas, de quibus mendacia quævis,
Et cuius impunè licet confingere, Christi
Naturas unire duas similiratione,
Ac si quis tabulas coniungat glutine binas;
Vel, magis ut capiat mysteria, rustica plebes,
Tæq, equitèmq, iube vinclis constringier unâ,
De gradibusq, illo saluo, delabere, fractâ
Cervice, ut post hac nequeas hominèsq, Deumq,
Ridere, & fidei conuellere fundamenta
Impie, nostra quibus nixatur vita salusq,
Quod sit e casus fors an non laferit, atq,
Cogat in angustum, veterum doctrina, petita
Scripturis, qua natura quod conuenit uni,
In concreto idioma ostenditur attribuendum,
Toti personæ; tum tu male sane, quod antè
Fecisti, absterfo sudore, simulq, pudore,
Demonis hanc dic esse crucem, cruce digne, nec una,
Sed multis. Verum ut tandem concludere possim,
Hoc unum, hoc unum memori mihi menteno-
tato,
Omnibus inuictum quo te præstabo; Lutherum,
Solum admirare, & solum cole, numinis instar;
Quin etiam crepitus huius (sic ipse vocauit
Sermonum exceptas inter conuiuia nugas,
Emissio studium cum risit inutile bombo,
Singula, sæpè etiam scurrilia, dicta notantis)
Principibus magnis, quamuis renuentibus, offer,
Solum hunc antefereus cunctis mortalibus, aqua
Bissenis

Bissenis Christi legatis atq; prophetis,
Cedat Nyssenus, cedat quoq; Casariensis,
Et cum Gregorio Chrysostomus, Eusebiusq;
Cedant & reliqui, ceusidera cetera Phæbo.

Eximium si quis Doctorem dicat, & inter
Nostros praprium, virtute animoq; potentem,
Ingenioq; acri, studijq; ingente labore,
Intrepidumq; simul, quæ sciret vera, tueri,
Humanæ sensisse tamen contagia labis,
Nec similem vixisse Deo, qui criminis expers
Solus, & erroris; si talia spargat iniquus,
Contendatq; alijs Europa partibus esse
Atq; fuisse viros, quorum doctrina labosq;
Profuerit multis regnis, prositq; etiam nunc,
Pontificum idola euertens, tetrumq; Maozim,
Tanto ardore, Dei cultum, fructuq; propagans,
Ut pulcram antè petant per tristia vulnera mor-
tem,

Per flammæ, positâsq; rotas, per tela, per enses
Victrices animæ, numero tot, quot mare fluctus
Jonium ventis commotum ad littora voluit,
Dogmata Romana quàm firment Religionis,
Nicoleoq; probent inuenta superstitionis;
Hæc si quis tumido coram te ebuccinet ore,
Suggestum ex templo magnis clamoribus imple,
Hæreticum vocitans, dignum ignibus, ignibus illis,
Quos Italus Gallisq; incendit, & ater Iberus,
Et, nihil ut desit, cedēsq; rotâsq; rogōsq;
Albani veteris collauda; quin simul omnes

Martyras appella Stygios, quicumq; moriri
Maluerint, verum Christi quàm dicere corpus
Ore, atq; à Iuda comedi sub pane rotundo.

Atq; hac inuicta vt stet manducatio ficta,
Dic, clausis veniant oculis, rationeq; clausa;
Cui licet absurdum videatur, tempore eodem,
Corpus idem finitum infinitumq; fateri,
Et carnem humanam, Deitatis more, patenteis
Implere tractusq; maris, cumq; aethere terras,
Quòd toties monstro huic Scriptura Patrèsq; recla-
ment;

Tu tamen interea, quod falsum est, strenuus urge,
Essendiq; modum triplicem tibi finge, modumq;
Dextra, quem libuit; quin hic tibi circulus esto;
Si, quare Christi sit corpus VBIQVE, probandum
est,

Dic, quia SVB PANE EST; si contra rusticus instet
Zuinglius, & querat, quanam sit causa latendi,
Responde breuiter, quia Christi corpus VBIQVE est.

Quòd si ridicula hac videantur, more Papali
Dispensa, trèsq; articulos confundere in vnum,
Matura chaos, & misce terràsq; polumq;
Infernumq;, loco simul vt versentur eodem,
Flustres animae sanctorum, & demones atri.

Sed, ne scribacis forsan me scrinia Nani
Compilasse putes, nostris imponere finem,
Præceptis cupio; Sequere hac, & mense vel vno
Exacto, Satyram hanc docuisse fatebere vera.
Res patet exemplis, quæ ne proponere coner,

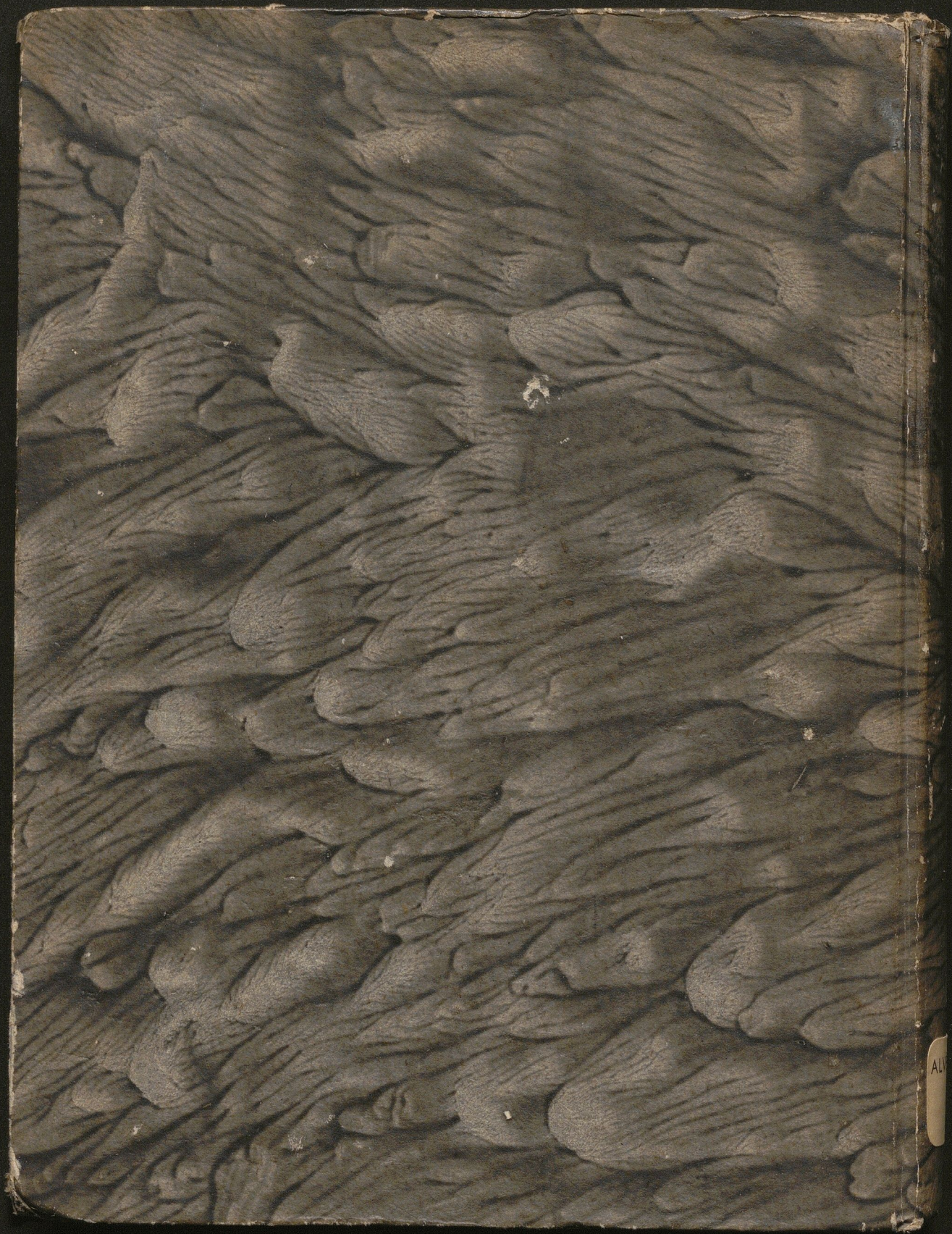
Me

Me Popa prapinguis deterret; tum mihi notum
Nictantem video, quem prodere nomine nolo,
Pontificumq; etiam vultus & sceptranouorum
Meturbant, suadentq; manum remouere tabella.
Hastibi Sosiades sapientum octauus amico
Pectore do leges; nunc i; rem strenuus auge.
Bergicamereuocat Proserpina. Vine, valéq;

Tertullian. Apologet. cap. 3.

Bonus vir Caius Seius, sed malus, tantum, quod Christianus.

ALVENSLEBEN

Ed

60

ACHILLIS CLAVIGERI

VERONENSIS SATY-
RA IN NOVAM DIS.

CORDEM CONCORDIAM

Bergensem.

Ridentem dicere verum quid

Lugduni Batauorum

PER HENRICVM HATST.

Anno

CL. IS. XXXII.

E 460-

hh

